

FACTSHEET WET VERSTERKING REGIE VOLKSHUISVESTING

We doen een dringende oproep aan de Tweede Kamer de wet aan te passen zodat ALLE dakloze mensen volgens de ETHOS Light definitie in aanmerking komen voor urgentie. Dit vraagt aanpassing aan het voorstel voor de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting. In deze factsheet geven we een toelichting en onderbouwing bij onze oproep.

1. Wat regelt het wetsvoorstel Versterking Regie Volkshuisvesting?

Met dit wetsvoorstel worden alle gemeenten verplicht een urgentieregeling te hebben, en worden landelijk groepen urgent woningzoekenden bepaald. Dit moet bijdragen aan een eerlijke verdeling van woonplekken, zodat urgent woningzoekenden meer kans maken op een passende woning. De wet, die gaat over hoeveel, waar en voor wie er gebouwd wordt, is een wettelijke verankering waarmee het Rijk kaders stelt voor provincies en gemeenten.

2. Wat is dakloosheid

Dakloze mensen zijn de meest urgent woningzoekenden. Het is daarbij belangrijk om te weten dat dakloosheid breder is dan slapen op straat. In Nederland is ETHOS Light¹ de leidende definitie van dakloosheid. Deze definitie is ontwikkeld door experts in opdracht van de Europese Commissie en stelt dat dakloosheid het gebrek aan volwaardige huisvesting is. Onder de ETHOS Light definitie vallen de leefsituaties:

1. *Mensen die leven in de openbare ruimte*
  2. *Mensen in de noodopvang voor dakloze mensen*
  3. *Mensen in een tijdelijke opvang voor dakloze mensen*
  4. *Mensen die een instelling verlaten zonder vervolghuisvesting en mensen die langer in een instelling verblijven wegens gebrek aan passende vervolghuisvesting*
  5. *Mensen in niet-conventionele woonruimte vanwege een gebrek aan passende huisvesting*
  6. *Mensen die tijdelijk verblijven bij familie, vrienden of derden²*
- In ETHOS telling wordt een extra categorie meegenomen, namelijk; mensen met een dreigende huisuitzetting zonder passende vervolghuisvesting.*

3. Wat is het probleem met het huidige wetsvoorstel?

In het voorstel voor de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting wordt de grootste groep dakloze mensen uitgesloten. Het geeft alleen urgentie aan mensen die een instelling of opvang³ verlaten. Als je geen toegang krijgt tot deze plekken omdat je bijvoorbeeld (nog) geen zorgvraag hebt, krijg je geen urgentie. Dit voorstel houdt een werkwijze in stand die erop gericht is dat dakloze mensen eerst naar een opvang moeten. Dit staat haaks op de ambitie uit het Nationaal Actieplan Dakloosheid (2022) om een omslag te maken in de aanpak van dakloosheid van opvang naar wonen eerst. Het is cruciaal om huisvesting te bieden om zo te voorkomen dat mensen terechtkomen in een instelling of opvang.

1. ETHOS staat voor European Typology of Homeless and Housing Exclusion.

2. Het betreft mensen die geen inschrijving hebben op het woonadres waar zij tijdelijk verblijven.

3. 'naar wie op grond van de WMO wegens dakloosheid een voorziening voor opvang is verleend'

FACTSHEET WET VERSTERKING REGIE VOLKSHUISVESTING

4. Hoeveel dakloze mensen worden er door het wetsvoorstel uitgesloten?

Het aantal dak- en thuisloze mensen in Nederland is niet bekend, schattingen lopen uiteen van ruim 30.000 tot 100.000 personen⁴. Uit ETHOS tellingen van Hogeschool Utrecht en Kansfonds (2024) blijkt dat dakloosheid meer voorkomt en veel diverser is dan voorheen gedacht. Het aantal mensen op straat is slechts het topje van de ijsberg (circa 5% van alle dakloze mensen). Het aantal mensen in een (nood)opvang is circa 25% van het totaal. Het wetsvoorstel voorziet niet in urgentie voor mensen die uit nood verblijven in bijvoorbeeld een auto, caravan of vakantiewoning of uit nood verblijven bij familie, vrienden of derden (ETHOS Light categorieën 5 en 6). Dit betreft meer dan de helft van alle dakloze mensen.

5. Welke dakloze mensen worden er uitgesloten door het wetsvoorstel?

Dakloze mensen zijn divers. Uit de ETHOS telling blijkt dat één op vijf dakloze mensen een kind is. 40% is jonger dan 28 jaar. Vrouwen vormen een derde van het totaal. Het gaat bijvoorbeeld over mensen die na een scheiding uit nood met kinderen in een caravan verblijven. Over jongeren die na een conflict thuis bij wisselende vrienden verblijven. Zij mogen of kunnen niet terecht bij een opvang, maar hebben wel urgent een woonplek nodig.

6. Kunnen door jullie oproep heel veel mensen (onterecht) urgentie aanvragen?

Nee, dat is niet het geval. Ten eerste is de ETHOS Light definitie goed onderbouwd en heeft een duidelijke afbakening. Jongeren die vanwege de wooncrisis noodgedwongen bij hun ouders wonen, vallen bijvoorbeeld niet onder de definitie wanneer zij zich daar gewoon kunnen inschrijven. Ten tweede kan screening ervoor zorgen dat mensen niet onterecht aanspraak maken op urgentie. Een screening wordt nu ook al toegepast bij het verlenen van urgentie. Ten derde stellen gemeenten ook andere voorwaarden bij een urgentieverlening, zoals een bepaalde inschrijftijd in de betreffende gemeente. Hierdoor zullen na de door ons gewenste aanpassing niet alle mensen urgentie krijgen.

7. Zijn er wel voldoende woonplekken voor alle dakloze mensen?

Er zijn veel meer betaalbare woonplekken nodig, ook voor dakloze mensen. Deze wet zou daar aan kunnen bijdragen. Jaarlijks komen ruim 180.000 sociale huurwoningen beschikbaar bij woningcorporaties (Autoriteit woningcorporaties, 2025). Deze kunnen deels gebruikt worden voor het huisvesten van dak- en thuisloze mensen. Corporaties zien daarnaast mogelijkheden om de komende tien jaar 170.000 woonplekken te realiseren in de huidige voorraad door o.a. woningsplitsen en hospitaverhuur (Platform 31, 2024). Dakloze mensen kunnen ook deels gehuisvest worden in nieuw toegevoegde woonplekken. In 2024 werden 82.000 woonplekken toegevoegd (Ministerie VRO, 2025). Bovendien is er nog veel potentie bij leegstaande gebouwen. Ontwerpers geven aan dat de leegstand de komende tien jaar omgezet kan worden voor pakweg 500.000 woningen (Platform Woonopgave, 2025).

8. Hoeveel geld kan bespaard worden door dakloze mensen te huisvesten?

Door dakloze mensen te huisvesten worden veel kosten bespaard. Onderzoek laat zien dat 1 euro investeren in Housing First 2,5 euro aan (im)materiele baten oplevert (Cebeon, 2022). Ambulantisering van mensen die gebruikmaken van residentiële jeugdhulp, beschermd wonen of maatschappelijke opvang levert per casus na 10 jaar een potentiële besparing op van 362.000, 125.000 en 64.000 euro (Berenschot, 2019).

4. Het CBS schat dat er op 1 januari 2024 33.000 dakloze mensen waren. In deze cijfers worden veel mensen niet meegenomen zoals kinderen tot 18 jaar, mensen ouder dan 65 en mensen zonder verblijfspapieren. Ook zijn deze cijfers vooral gericht op mensen die in beeld zijn bij de gemeente en opvangorganisaties. Stadsgeograaf Cody Hochstenbach van de Universiteit van Amsterdam gaat uit van ongeveer 100.000 dakloze mensen.

FACTSHEET WET VERSTERKING REGIE VOLKSHUISVESTING

Daarnaast zorgt het huisvesten van dakloze mensen die niet in een instelling verblijven ook voor een kostenbesparing. Het voorkomt dat mensen verder afglijden en gebruik moeten maken van publieke middelen voor uitkeringen, zorg en begeleiding. Dus in plaats van, zoals het kabinet nu doet in het wetsvoorstel, dakloze woningzoekenden eerst naar de opvang sturen, kunnen we ze beter direct een woning toewijzen. Dat is niet alleen humaner maar ook goedkoper.

9. Is het huisvesten van dakloze mensen wel effectief?

Het huisvesten van dakloze mensen is de meest effectieve aanpak van dakloosheid. Uit onderzoek blijkt dat 83% van de mensen met een zware hulpvraag (Trimbos, 2023) en 93% van de mensen met een lichte hulpvraag (Hogeschool Utrecht, 2024) hun woning behouden. Voorloper Finland bewijst dat dakloosheid met het Housing First principe succesvol kan worden teruggedrongen. Sinds de invoering van het programma in 2008 is het aantal dakloze mensen van bijna 20.000 tot zo'n 3.000 dakloze mensen gedaald. Momenteel is er nog slechts één opvangcentrum met 50 bedden in gebruik voor het hele land.

Autoriteit woningcorporaties (2025). [Dashboard toewijzingen](#).

Cebeon (2022). [MKBA Brede Aanpak dakloosheid - Wonen Eerst](#).

Hogeschool Utrecht (2024). [Rapportage Eerst een Thuis Utrecht](#).

Hogeschool Utrecht & Kansfonds (2024). [Resultaten ETHOS telling](#). (zie ook: [veelgestelde vragen](#))

Platform Woonopgave (2025). [Platform Woonopgave](#).

Platform 31, Vernieuwde Stad en Aedes (2024). [Onderzoek benutten corporatiewoningen](#).

Trimbos⁴(2023). [Housing First onderzoek modelgetrouwheid en effecten](#).

Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (2025). [Staat van de Volkshuisvesting](#).

Nationaal Actieplan Dakloosheid (2022). [Eerst een thuis](#).

**ALLES BEGINT
MET EEN THUIS**

#AllesBegintMetEenThuis is een initiatief van Dakloosheid Voorbij!, een coalitie van onafhankelijke belangenbehartigers en mensen met ervaringskennis op het gebied van dakloosheid en jongerendakloosheid. We zetten ons in om dakloosheid in Nederland te voorkomen en bestrijden.